

u lesní cesty v údolí Jestřebnice, 0,82 km sz. centra obce [E 3518.30, N 5509.06, ca 420 m], J. Kučera 13448 (CBFS). Na obou lokalitách v poměrně rozsáhlých porostech (několik dm²) a se sporofyty
Druh s málo známým rozšířením u nás, v poslední době však zaznamenáván častěji (Bryonora 35: 34, Bryonora 38: 23, 52).

Weissia controversa var. *crispata* (syn. *W. fallax* Sehm.) **DD** (J. Kučera)

- Česká rep., Vysočina, okr. Havlíčkův Brod: Obrvaň, Chřenovice: rulové skály při železnici v zřícenině Chřenovického hradu, ca 210 m v.-vsv. žel. přejezdu Chřenovice-Podhradí [S-42: M33 E 3517.45, N 5508.60, kv. 6257c], 360 m, štěrbiny slunných rulových skal, spolu s *Coscinodon cribrosus*, *Bryum alpinum*, 25. 4. 2009 leg. J. Kučera (13444-5), herb. CBFS.

První potvrzený recentní nález málo známého a taxonomicky problematického druhu se sporofyty u nás.

Holyoak D. T. (2003): A taxonomic review of some British coastal species of the *Bryum bicolor* complex, with a description of *Bryum dyffrynense*, sp. nov. – *Journal of Bryology* 25: 107–113.

Kučera J. & Váňa J. (2005): Seznam a červený seznam mechorostů České republiky. – *Příroda* 23: 1–104.

Kučera J., Müller F., Buryová B., Voříšková L. (2003): Mechorosty zaznamenané během 10. jarního setkání bryologicko-lichenologické sekce v Krásné Lípě (NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce). – *Bryonora* 31: 13–23.

Müller F. (2004): Verbreitungsatlas der Moose Sachsens. – *Lutra, Tauer*. [309 pp.]

Štehvová T. & Štech M. Současné lokality *Hamatocaulis vernicosus* (Mitt.) Hedenäs na Českomoravské vrchovině. [Recent localities of *Hamatocaulis vernicosus* (Mitt.) Hedenäs on the Bohemian-Moravian Highlands]. – *in press Acta Rerum Naturalium*.

Vanderpoorten A. & Zartman C. E. (2002): The *Bryum bicolor* complex in North America. – *The Bryologist* 105: 128–139.

Váňa J. (1990): *Lophozia grandiretis* (Lindb. ex Kaal.) Schiffn. – In: Duda J. & Váňa J., Rozšíření játrovek v Československu – LIX, Časopis Slezského Muzea Opava, Ser. A, 39: 193–205, p. 197–198.

Z P R Á V Y Z E S E K C E N E W S F R O M T H E S E C T I O N

Zprávy z redakce

Minulé číslo *Bryonory* se některým z Vás dostalo ve velmi špatné tiskové kvalitě. Podle informace z tiskárny souvisí zhoršená kvalita tisku s použitou technologií. Z toho důvodu přecházíme na dražší technologii tisku a doufáme, že se problém s čitelností již nebude opakovat. V případě, že dostanete *Bryonoru* nečitelnou, neváhejte nás kontaktovat.

V posledním období rovněž dochází ke zpoždění vydání jednotlivých čísel *Bryonory*. To je způsobeno důkladnějším recenzním řízením v souvislosti se zařazením *Bryonory* na Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice (<http://www.vyzkum.cz>). Věříme, že v případě zpoždění recenzí je mírný odklad vydání čísla lepším řešením než odkládání rukopisů do dalších čísel.

Další změnou je úprava **Pokynů pro autory**. Na webových stránkách *Bryonory* (<http://botanika.bf.jcu.cz/bls/bryonora.php>) najdete krátký seznam typografických pravidel, jimiž se *Bryonora* řídí. Jejich dodržováním v předkládaných rukopisech ušetříte práci redaktorům a tím i urychlíte publikaci čísla s Vaším příspěvkem. V případě systematického nedodržování těchto pravidel Vám může být rukopis vrácen k editaci.

Dále bych Vás všechny rád vyzval k zasílání kvalitních rukopisů do redakce *Bryonory*. Uvítáme nejen tradiční floristické příspěvky, ale i ekologické a taxonomické studie nebo syntézy. Rádi poskytneme prostor příspěvkům vzniklým jako výsledek bakalářských, diplomových a disertačních prací. Závěrem upozorňuji, že zařazení *Bryonory* na Seznam recenzovaných periodik neznamená, že přestáváme tisknout zajímavosti, určovací klíče, výzvy, recenze, komentované

zprávy o nové literatuře nebo glosy. Podobných příspěvků oproti dřívějšímu ubývá přirozeně a rád bych tímto odstavcem povzbudil naše členy k zasílání podobných materiálů, které Bryonoru zpestřují a činí ji atraktivní i pro neprofesionální botaniky.

mh

Omezení provozu mykologického herbáře Národního muzea (PRM)

Jak asi víte z tisku, Národní muzeum musí do roku 2011 (včetně) uvolnit svou hlavní budovu na Václavském náměstí, aby v dalších letech mohla proběhnout její generální oprava. Týká se to i mykologického oddělení, které své sbírky pozvolna stěhuje do nových depozitářů v Horních Počernicích už od roku 2001 (herbář J. Herinka, sbírka hlenek, kusová sbírka, tekutinové preparáty a modely hub, některé rody parazitických hub, část pracovního herbáře dr. M. Svrčka, hlavní herbář lišejníků, herbář lišejníků V. Kuřáka, J. Suzy, J. Servita, O. Klementa). Mykologická i lichenologická obec to zatím téměř nepocítila a zaměstnanci mykologického oddělení byli schopni normální „herbářové“ služby poskytovat prakticky obratem.

To se od jara roku 2009 mění. Přípravy na stěhování a stěhování samotné nás zaměstnává natolik, že není v našich silách reagovat na požadavky badatelské obce okamžitě. Vzájemnou spolupráci budeme muset organizovat ve velkém předstihu a etapovitě. S dobrou vůlí na obou stranách si jistě bude možné vyhovět a provoz herbáře sladit se zájmy badatelů tak, aby herbář i během stěhování mohl poskytovat své služby dále, i když ne „na počkání“. Jako správci sbírky rozhodně nechceme udělat to, co např. naši kolegové v pařížském herbáři (Muséum National d'Histoire Naturelle – PC), kteří své sbírky z důvodu stěhování a reorganizace na rok až dva zcela uzavřou a nebude v nich možné studovat vůbec.

Vyhlašujeme tedy toto nové pravidlo pro spolupráci s badatelskou veřejností:

Své požadavky a přání (na studium v herbáři, zápůjčky, fotografie etiket, kopie literatury, udělení evidenčních čísel položkám atd.) nám pošlete nejlépe e-mailem (nebo telefonujte) s předstihem nejméně 2 týdnů. Domluvíme se pak individuálně na nejbližší možný termín (v horizontu 2–3 týdnů), kdy budou sbírky přístupné nebo kdy budeme schopni váš požadavek uspokojit. Přání typu „zítra jedu do Prahy a stavím se u vás“ nebude možné plnit a budeme je bohužel muset odmítat ze zcela praktických důvodů – během příprav na stěhování jsou uličky mezi herbářovými skříněmi zaplněné připravovaným materiálem a do skříní se nedá dostat nebo jsou pracovníci oddělení stěhovacími přípravami tak vytíženi, že se badatelům nemohou věnovat.

V roce 2009 ještě nebudeme vyhlašovat krátká období úplného uzavření přístupu do sbírek z důvodu většího stěhování – to občas nastane až v roce 2010. Už nyní ale upozorňujeme, že větší badatelské práce v našem herbáři si na období březen–listopad 2010 neplánujte – tehdy bude stěhování sbírek do H. Počernic vrcholit.

Za pochopení děkují pracovníci mykologického oddělení Národního muzea

Podzimní 22. bryologicko-lichenologické dny – Železné hory

Podzimní setkání bude probíhat od **24. do 27. září 2009** v Nasavrkách. Ubytování pro studenty je zamluveno na správě CHKO Železné hory (za 50 Kč/noc, dvacet míst s vlastní karimatkou a spacákem). Ostatní se ubytují ve včelařském učilišti od 260,- Kč / noc (290,- se snídaní).

Bližší informace sledujte na webových stránkách sekce. Přihlášky pošlete do konce srpna na adresu: halda@jjh.cz nebo Pepa Halda, Muzeum a galerie Orlických hor, Jiráskova 2, 516 01 Rychnov n. Kn.

P. Halda

Pozvánka na výstavu

Národní zemědělské muzeum Praha pořádá ve své jihočeské pobočce v loveckém zámku Ohrada v Hluboké nad Vltavou od 2. června do 31. října výstavu s názvem **Mechy a lišejníky**.

Výstava zachycuje rozporuplný vztah člověka k mechům a lišejníkům, seznamuje návštěvníky se základy jejich biologie a s jejich funkcí v přírodě. Jsou zde také představeni živočišné využívající mechy, resp. lišejníky, jako své životní prostředí, potravu, materiál na stavbu hnízd apod. Na výstavě jsou vedle velkoformátových fotografií živé exempláře běžných i vzácnějších druhů našich mechů a lišejníků. Dále výstava dokumentuje historii objevování a zkoumání mechorostů a lišejníků a představuje nejzajímavější ukázky ze sbírek muzea.

Velká část výstavy je věnována neobyčejně rozmanitému praktickému využití mechů a lišejníků v minulosti i v současnosti. Je připraven doprovodný program pro MŠ a nižší stupeň ZŠ (skládání lesních skřítků) a pro vyšší stupeň ZŠ a střední školy (mikroskopické pozorování života v mechu). Muzeum připravilo výstavu s odbornou pomocí pracovníků katedry botaniky Přírodovědecké fakulty JU v Českých Budějovicích. Všechny srdečně zveme. Další informace na <http://www.nzm.cz/akce-ohrada.php>.

M. Čeněk (kurátor výstavy)

Vzpomínky na setkání ve Svatošských skalách

Již 16. jarní bryologicko-lichenologické setkání letos probíhalo od 16. do 19. dubna 2009 ve Svatošských skalách nedaleko Karlových Varů. Zúčastnilo se ho 36 bryologů a lichenologů. Ve čtvrtek podnikli půldenní exkurzi na sutě v okolí Svatošských skal a večer si vyslechli přednášku Vládi Melichara o přírodních poměrech Karlovarského kraje. Od pátku se již trasy bryologů a lichenologů tradičně rozdělily. Bryologové navzdory vytrvalému dešti statečně báдали v čedičovém lomu u Těšetic, odkud se přesunuli na zříceninu hradu Andělská hora, vybudovaném na přelomu 14. a 15. století na čedičové homoli nad stejnojmenným městečkem. Lichenologové se dešti statečně bránili v restauraci (také ovšem na výstavě fotografií v Ostrově n. Ohří, prohlídkou hradu Loket atd.). V sobotu 18. 4. bylo úkolem bryologů prozkoumat slatinnou louku u Kamenného Dvora, která leží mimo zvláště chráněná území a kterou se podařilo zachovat odkloněním nové trasy silnice na Cheb, budované v bezprostřední blízkosti této botanicky významné lokality. Odpoledne se pak po krátkém zkoumání čerstvě vybudovaného kruhového objezdu u Kamenného Dvora přesunuli do přírodní rezervace Mechové údolí u Dolního Žandova. Je to poměrně nepřístupná přírodní rezervace chránící významná rašeliniště, prameniště a mokřadní společenstva v nivě bezejmenného vodního toku. Lichenologové prohlíželi staré stromořadí mezi Novou Vsí a Starým Dvorem a obdivovali porosty plodné terčovky *Pleurosticta acetabulum*. Potom se přesunuli na nedalekou hadcovou Dominovu skalku, kde byly objeveny mimo jiné dutohlávky *Cladonia borealis* a *C. monomorpha*. Dalšími zajímavými objevy byly druhy *Porpidia nadvornikiana* a *Parmelina tiliacea*, která zde rostla přímo na skále. Odpoledne marně hledali na rašeliništi Krásno dutohlávku *Cladonia incrassata* (byla nalezena plodná až v neděli v NPR Soos). Úspěšný závěr dne přinesl objev druhu *Placopsis lambii* na výsypce západně od Krásna. Zlatý hřeb bryologického programu se odehrál poslední den, v sobotu 18. 4. v NPR Soos.

Velký dík za vzornou organizaci a starostlivost o zdárný chod letošních jarních bryologicko-lichenologických dnů patří Petru Uhlíkovi z muzea v Sokolově.

M. Zmrhalová a P. Halda

Vzpomínky na Králický Sněžník

Bylo to dne 2. 10. loňského roku, kdy v areálu rekreačního zařízení Úsvit Chrastice (Chrastice u Starého Města pod Králickým Sněžníkem) vyskákali z aut, vlaků a autobusů podivně oděni muži a ženy s batohy na zádech, ověšení lupami, igelitovými i látkovými taškami, majzlíky, kladivy, noži, kapsami plnými zápisníků, tužek, papírů, diktafonů a GPSek a vyrazili do okolních kopců. Jak hbitý čtenář pochopil, byl to ten slavný den, kdy začalo podzimní bryologicko-lichenologické setkání naší sekce na Králickém Sněžníku. Počasí nás přivítalo, dle tvrzení místních znalců,

naprosto typicky králicko-sněžnický, tedy zima, mlha, déšť a v sobotu dokonce spadlo na hřebeni pár sněhových vloček. Ne, tak strašné to zas nebylo ;-). Čtvrtek se již tradičně nesl v duchu odpoledních exkurzí, kdy jsme se rozprchli do blízkého okolí naší základny na PP Chrastické hadce a následně jsme skončili u klenů bohatě obrostlých epifyty.

V pátek a v sobotu jsme vyrazili po skupinkách za objekty svého zájmu. Bryologové se povětšinou schovali před deštěm do údolí a roklí, lichenologové naopak zamířili do vrcholových partií na skály a sutě. Zvláštní obdiv si zaslouží děvčata Štěchovic neb ta zdolala v mlze, dešti a větru vrchol Králického Sněžníku hned dvakrát! Na vydatné sbírání navázalo i bohaté promítání, první večer jsme se nejprve seznámili s přírodními poměry Králického Sněžníku v přednášce pracovníka Horské služby pana Milana Graciase a pak už nás Magda s Pepou obeznámili s bryo- a lichenoflorou pohoří, abychom se řádně těšili na exkurze. Druhý večer se s námi podělil o své dojmy a postřehy ze svých cest po Aljašce a Tadžikistánu Vít a Plášek a poslední večer nám pověděl Ivan Novotný o taxonomických specifikách čeledi *Ditrichaceae*. Avšak vrcholem večerních posezení byla hudební vystoupení, doplněná exkluzivními sóly na trubku a violu, pěveckými áriemi i tanečními křecemi. Prostě bylo to vydařené setkání a kdo nepřijel, může jen litovat.

Opravdu srdečný dík patří organizátorům Magdě Zmrhalové, Pepovi Haldovi a Vítovi Pláškovvi za perfektní organizaci. Mít základnu 0,5 km od vlakové zastávky se nám už dlouho nepodařilo ;-). Hlavně vám ale děkujeme za množství informačních materiálů a časopis *Acta musei Richnoviensis*, ve kterých jsme se seznámili s bryoflorou a lichenoflorou oblasti a mohli tak lépe nasměrovat naše úsilí do nejzajímavějších lokalit.

Mockrát Vám děkujeme a těšíme se na další setkání na Ex (= na exkursi ;-))

I. Marková

17. jarní bryologicko-lichenologické setkání se uskuteční 8.–11. dubna 2010 v Buchlovských vrchách poblíž obce Buchlovice-Smraďavka. Bližší info inovotny@mzm.cz.

I. Novotný

Kalendárium

- 18. 7. 2009** Botanická exkure, kde uvidíte i pár mechů. Sraz v 10:00, Kyjov – hostinec Na fakultě. Vede I. Marková.
- 15. 8. 2009** Bryologická exkurze Dolní Chřibská. Sraz v 10:00, Chřibská – Dolní Chřibská, informační centrum – hájovna U Sloupu (Saula). Vede I. Marková.
- 1.–3. 7. 2009** The 2nd *Physcomitrella* genome workshop, Freiburg, Germany.
- 16.–20. 8. 2009** IAB Meeting 2009 in South Africa.
- 23.–27. 8. 2009** 10th International Conference on the Ecology and Management of Alien Plant Invasions, Stellenbosch, South Africa.
- 1.–5. 9. 2009** Second European Congress of Conservation Biology ECCB 2009, Prague, Czech Republic.
- 3.–6. 9. 2009** Polské bryologické setkání v "Beskid Żywiecki" (jižní Polsko). Organizují Henryk Klama, Janusz Żarnowiec a Ania Salachna.
- 7.–11. 9. 2009** 5th Balkan Botanical Congress, Belgrade, Serbia.
- 24.–27. 9. 2009** Podzimní bryologicko-lichenologické dny Nasavrky.
- 12.–16. 10. 2009** Plant Conservation for the Next Decade, Kew, Great Britain.